Primalac:
Vlada Republike Srbije
Nemanjina 11
11000 Beograd
Republika Srbija

Zahtev za smenu direktora Srbijavode DOO i V.D. direktora PD Srbijašume DOO

Dole potpisana udruženja građana i ekološke inicijative zahtevaju od Vlade Republike Srbije:

Ostavku ili razrešenje od strane Vlade Republike Srbije direktora PD Srbijavode DOO Gorana Puzovića, čiji mandat je istekao još 2021.godine.

Goran Puzović se nalazi na mestu direktora PD Srbijavode DOO od 2012. godine. Udruženja građana su utvrdila da je u tom periodu preduzeće Srbijavode sprovelo više nezakonitih radnji kojima je ugrozilo status vodnih dobara, integralno upravljanje vodnim dobrima i bezbednost ljudi i imovine.

Srbijavode nisu poštovale pravosnažne sudske odluke u vezi sa nezakonitom gradnjom na Savskom nasipu u Beogradu. Srbijavode su tako samovlašćem i ignorisanjem odluka sudske vlasti prilikom izvođenja radova i aktivnosti na i oko Savskog nasipa ugrozile objekat koji imaju obavezu da štite. Utvrđeno je da je došlo i do ugrožavanja vodoizvorišta i vodosnabdevanja građana u Beogradu radovima na Surčinskom polju zbog kojih je isključen jedan reni bunar.

Srbijavode su izdavale vodne saglasnosti za različite projekte (uključujući eksploataciju šljunka, izgradnju MHE, itd.) bez važećih uslova zaštite prirode, naročito na lokacijama koje su delimično ili u potpunosti u obuhvatu granica područja za koje je potrebno ispuniti posebne uslove zaštite prirode prilikom izvođenja projekata. Na ovaj način nije obezbeđena adekvatna zaštita prirode uz stvaranje potencijalnih rizika da odobreni projekti naruše režim površinskih i podzemnih voda, stabilnost obala i prirodna ravnoteža akvatičnih i priobalnih ekosistema.

Srbijavode su izdavale vodno zemljište u zakup, dok su zakupci neometano menjali namenu i prirodne karakteristike zemljišta, gradili komercijalne objekte, nasipali i zatrpavali vodoplavna područja i lateralne kanale, ugrožavajući vodna dobra i vodni režim, uprkos jasno definisanim ugovornim obavezama da zemljište koriste sa pažnjom dobrog domaćina. Za to vreme nadležna vodna inspekcija nije preduzimala delotvorne mere da takve aktivnosti spreči, uprkos višegodišnjim prijavama i upozorenjima udruženja građana. Srbijavode nisu obezbedile dosledno poštovanje ugovornih obaveza niti zaštitu javnog vodnog dobra, čime je omogućena dugotrajna devastacija priobalja i potencijalno ugrožena funkcionalnost sistema odbrane od poplava. Posebno zabrinjava što se na ovom prostoru nalaze i područja identifikovana kao potencijalna

staništa od značaja za evropsku ekološku mrežu Natura 2000, čije su prirodne vrednosti ovakvim intervencijama ozbiljno narušene. Ovakvo višegodišnje postupanje dodatno otežava proces uspostavljanja mreže Natura 2000 u Srbiji, za koji je nadležno Ministarstvo zaštite životne sredine, budući da degradacija identifikovanih staništa može dovesti u pitanje njihovu ekološku vrednost, otežati ispunjavanje obaveza Republike Srbije u procesu usklađivanja sa evropskim propisima o zaštiti prirode i zahtevati dodatne mere i sredstva za obnovu uništenih staništa.

Srbijavode su donosile planove vađenja rečnih nanosa bez sprovođenja istražnih radova i analiza uticaja na vodni režim, što je za posledicu imalo vađenje rečnih nanosa sa lokacija koje nisu potrebne niti prioritetne. PD Srbijavode DOO u više slučajeva nisu dostavile potrebne podatke Direkciji za vode, čime je onemogućena adekvatna kontrola potpunosti i tačnosti podataka koje dostavljaju lica kojima je odobreno vađenje rečnih nanosa. Dozvoljene godišnje količine vađenja rečnih nanosa nisu zasnovane na bilansu nanosa što vodi u nadeksploataciju sa štetnim ekološkim posledicama.

Srbijavode kao nosilac građevinske dozvole i investitor projekta brane sa akumulacijom „Svračkovo“, kroz realizaciju protivzakonitog, zastarelog i nebezbednog projekta, sprovodi radove na području za koje je pokrenut postupak zaštite Specijalnog rezervata prirode „Veliki Rzav“, staništa velikog broja zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta. Posebno ozbiljan propust predstavlja realizacija projekta bez obaveznog Elaborata za određivanje posledica usled iznenadnog rušenja brane, kojim se utvrđuju mere obaveštavanja i uzbunjivanja stanovništva na području ugroženom poplavnim talasom, čime se zanemaruje bezbednost ljudi i rizik od potencijalno katastrofalnih posledica.
Istovremeno, građani Srbije izloženi su finansijskom opterećenju usled izdvajanja enormnih budžetskih sredstava za realizaciju ovog neodrživog projekta, koji predstavlja pogubnu pretnju po prirodu ali i ljude.

PD Srbijavode DOO nisu sprovodile javne nabavke za sve nabavke za koje to zakon nalaže i angažovale su izvođače radova bez odgovarajućih licenci.

Srbijavode, samo formalno i deklarativno čuvar i upravljač vodnim dobrima, koji bi trebalo da radi u opštem interesu, godinama je sistemski zanemarivalo svoje zakonske obaveze u Timočkoj Krajini kroz izostanak nadzora, neizdavanje ili nepoštovanje rokova iz vodoprivrednih uslova i saglasnosti, kao i nepreduzimanjem hitnih mera zaštite rečnih korita. Umesto da insistira na striktnom inspekcijskom nadzoru i zabrani ispuštanja neprečišćenih rudarskih i otpadnih voda kompanije Serbia Zijin Mining/Copper, ovo preduzeće je pasivnim držanjem i administrativnom opstrukcijom omogućilo nekontrolisano deponovanje teških metala i toksičnih supstanci u vodotokove. Ovakva višegodišnja nezakonita praksa dovela je do ekološke katastrofe u kojoj je Borska reka degradirana u status funkcionalno „mrtve reke” bez ikakvog vodenog života, a direktno su kontaminirani i Veliki Timok, Kriveljska i Brestovačka reka, termalne, ali i podzemne vode, čime su ugrožena i dugoročna izvorišta za vodosnabdevanje čitavog regiona.
Odgovornost za loš rad PD Srbijavode DOO pripada njegovom rukovodstvu. U slučaju da Puzović ne podnese ostavku, Nadzorni odbor mora po hitnom postupku da ga razreši. Od nove Vlade tražimo stručnog V.D. direktora i rukovodstvo i javni konkurs odmah po izboru.

Takođe, dole potpisana udruženja traže da Krsto Janjušević odmah napusti mesto V.D. direktora PD Srbijašume DOO.

Krsto Janjušević vrši dužnost V.D. direktora PD Srbijašume DOO od 2024. godine. Zakonski mandat mu je istekao još 8. avgusta 2025. od kada potpisuje akte i rukovodi privrednim društvom bez ikakvog zakonskog osnova.

Tokom trajanja njegovog zakonskog mandata i tokom vođenja privrednog društva Srbijašume bez zakonskog osnova ovo društvo je podbacilo u svojoj osnovnoj dužnosti i svrsi - čuvanju i obnovi šuma. Odgovornost za loš rad PD Srbijašume DOO, koje upravljaju sa skoro 80% šumskog fonda i najvećim brojem zaštićenih područja u Srbiji (ukupno 57), pripada njegovom rukovodstvu.

Osnovna karakteristika aktuelnog modela upravljanja šumama i zaštićenim područjima prirode jeste preterana eksploatacija. Umesto da se čuvaju kao vredni ekosistemi, šume se pre svega tretiraju kao profitabilni izvor drvne građe. Čak se i u zaštićenim prirodnim dobrima šume tretiraju isključivo kao nešto što treba poseći, dok se sve druge opštekorisne funkcije poput ekoloških i socijalnih u potpunosti zanemaruju.

U Srbiji se u proteklih 14 godina godišnje seklo oko 3,1 miliona kubnih metara, što je u 2025. godini poraslo na čak 5,6 mil m3. Obim seča u Srbijašume je skočio sa prosečnih 1,5 miliona kubnih metara na oko 1,8 miliona kubnih metara. Pošumljava se oko 2.000 ha, što je nezadovoljavajuća dinamika, kad se ima u vidu činjenica da je samo prošle godine opožareno preko 5.000ha. S drudge strane, ekcesivna i jaka erozija prisutne na pojedinim delovima naše zemlje još nisu stavljene pod kontrolu. Lokalna povećanja šumskog fonda su više rezultat toga što sela ostaju pusta i imanja napuštena, nego rezultat rada Srbijašuma.

Srpskom šumarstvu su potrebne korenite reforme - Stručno ekosistemsko i klimatski pametno upravljanje šumama. Reforma podrazumeva prelazak na prirodi blisko šumarstvo (Pro Silva modeli); U šumama posebne namene (u zaštićenim područjima): očuvanje starih, primarnih i visoko vrednih šuma; ekosistemski model; postupno smenjivanje monokultura kako bi se imale šume otpornije na suše, potkornjake i požare.

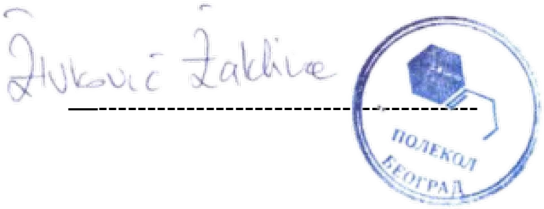
U slučaju da Janjušević ne podnese ostavku, Nadzorni odbor mora po hitnom postupku da ga razreši. Od nove Vlade tražimo stručnog V.D. direktora i rukovodstvo i javni konkurs odmah po izboru.

Zahtev podnose:

Polekol
Odbranimo šume Fruške Gore
Društvo za zaštitu Rzava - Rzavljani
Zaštitimo reke Prijepolja

Tvrđava Smederevo
Ekološki centar “Stanište”
Platforma za društveni razvoj i inovacije CORE
iRevolucija
Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu RERI
Ne damo vode Mionice
Akvila Bačka Palanka
Platofrma Plavo i zeleno
Ekološki pokret Padina
Studenac Nova Varoš
Bitka za Vlasinu
Bela čaplja 1165
ProTok 21 Smederevo
Rendžeri istočne Srbije
Čuvari Homolja
Libergraf Užice
N(eko) brine za Levač
Mladi istraživači Srbije
Timočka buna
Savez ekoloških organizacija Srbije - SEOS
UG Suvoborska greda
Marš sa Drine
Sačuvajmo planinske reke Kraljeva
Inicijativa Spasimo Studenicu
Za naš kej

Zajednički predstavnik podnosilaca

Izvršna direktorka Polekola
Svetogorska 37/1 11000 Beograd
PIB 110161016 MB 28234953
E-mail: office@polekol.org